

Katthammarsvik

Idag är Katthammarsvik Östergarnslandets främsta serviceort, med livsmedelsaffär, äldreboende och hyreslägenheter. Orten är också uppskattad som en klassisk semesterort med sina fina strandnära boendemöjligheter i historiska miljöer. På orten finns även Östergarns bygdegård, hantverkshus, keramikverkstad, rökeri, fiskförsäljning, restaurangen "Salteriet" mm.

Gotlänningarna har sedan medeltiden brutit och bränt kalk. Kalkindustrin i Katthammarsvik började på 1600-talet tack vare det gynnsamma hamnläget. Under 1600- och 1700-talen växte kalkindustrin fram och s.k. kalkpatroner drev verksamheten. I den första perioden (ca 1634-1872) var det bränd kalk som skeppades och i den senare perioden (ca 1900-1920) var det bruten kalksten, dvs. ej bränd.

Kalkpatronerna gjorde sig stora förmögenheter och byggde ståtliga hus i kalksten. Vid förra sekelskiftet började Gotlands Kalkverk att bryta kalksten för stålindustrin och som mest var ett trettiotal personer anställda för brytning, lastning och skötsel av den linbana som fraktade stenen från berget.

Linbanan som anlades ca 1900 var i bruk de två första decennierna på 1900-talet. Kalkstenen forslades till en speciellt byggd sjöstation öster om hamnen, där den gick direkt ut till fartygen för vidare befordran till järnverken.

Katthamra gård

Katthamra gård fick sin nuvarande herrgårdsliknande prägel av köpmannen Axel Hägg (född 1771), ingift i släkten Dubbe, vars mest kända representant var köpmannen Jacob Dubbe. Släkten Hägg hade Katthamra till 1951 då gården såldes till STF och gjordes om till vandrarhem och pensionat. Även idag drivs gården med vandrarhem, uthyrning av några stugor samt café sommartid, men nu i privat regi.

Foto: LBG

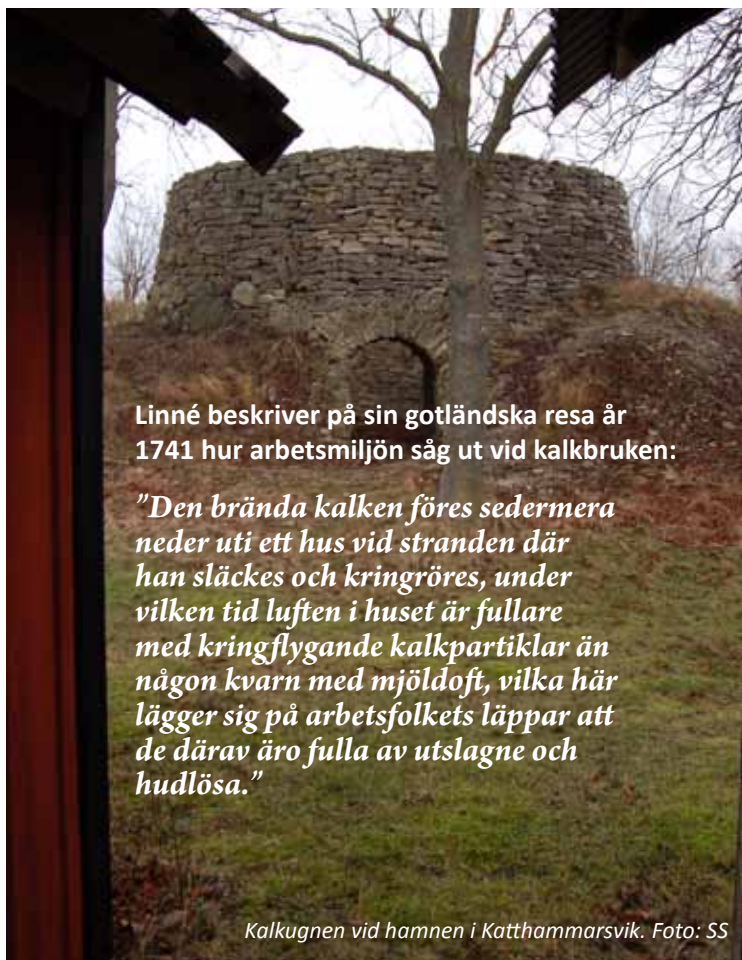
Annas Nöje

En säregen byggnad i barockstil från det tidiga 1800-talet är Annas Nöje utmed f d Vikevägen (nu Anna Dubbes väg), som köpmannen Dubbe lät uppföra till sin fru. Där är både Axel Herman (1835-1921) och Jacob Hägg (1839-1931) uppväxta.

Borgvik

Den andra av kalkpatronsgårdarna, Borgvik, drivs nu som pensionat. Borgvik har mycket sevärda byggnader i form av packhus med flistak, ett stort kvadratisk herrgårdsdass med 7 sittplatser, bakstuga, linbastu och bulmagasin.

Linné beskriver på sin gotländska resa år 1741 hur arbetsmiljön såg ut vid kalkbruken:

"Den brända kalken föres sedermera neder uti ett hus vid stranden där han släckes och kringröres, under vilken tid luften i huset är fullare med kringflygande kalkpartiklar än någon kvarn med mjöldoft, vilka här lägger sig på arbetsfolkets läppar att de därav äro fulla av utslagne och hudlösa."

Kalkugnen vid hamnen i Katthammarsvik. Foto: SS

Vandringen går längs Amiralens väg, den raka särskilt inledningsvis, vackra väg från Katthamra gård till Östergarns kyrka, som amiralen och marinmålaren Jacob Hägg (1839-1931) lät anlägga.

Vandringsleden tangerar idrottsplatsen med stugor för uthyrning, motionsspår och vägen som leder ner till de stora platta åkrarna i Östergarnsdalen, som brukas av traktens bönder och som bl a försörjer Gutenviks gård med de grönsaker som där säljs.

Därefter kommer den fram till Östergarns kyrka, prästänget och den imponerande prästgården.

Prästtänget

Gör gärna en avstickare till prästtänget bakom kyrkan. Här finns *blodtopp*, som bara finns på östra Gotland i Sverige som helhet. Vidare kan nämnas den rara orkidén *grönkulla*, samt arter som *äkta höskallra*, *darrgräs* och *svinrot*.

Blodtopp. Foto: MM

Östergarns kyrka

Östergarns kyrka har en imponerande prästbostad. Kyrkan är från 1250-talet och härjades av brand 1565 under Nordiska sjuårskriget, varvid den medeltida interiören och takvalven förstördes. Vid den ryska landstigningen på Gotland 1715 utsattes kyrkan för skadegörelse. En omfattande inre och yttre renovering skedde under 2008, då man bl a rengjorde väggarna interiört och tidigare övermålad väggmålningar togs fram och förbättrades.

Foto: AT

Kyrkogården har en gemensam gravplats för sjömän från Albatross, den tyska minkryssaren som sköts sönder med artillerield från ryska kryssare och avsiktligt sattes på grund under första världskriget i sundet mellan Herrvik och Östergarnsholm. Fartyget, besättningen och dess öde skildras i Albatrossmuseet i Östergarns bygdegård.

Foto: AT

Skolhuset och Linnéutsikten

Skolan är ritad av Axel Herman Hägg (1835-1921) i engelsk stil. Numera är den säte för olika utvecklingsprojekt för bygden, företagshotell för ett tiotal småföretag inklusive matservice och café, infocenter, viss utställningsverksamhet, lekplats, boulebana, gymnastiklokal mm.

Foto: KR

På utsiktsplatån, kallad Linnéutsikten, finns sedan 2011 ett konstverk i form av järnsiluetter föreställande Linné till häst och hans lärjungar spejande ut över nejden.

Foto: AT

De vandringsleder som ingår i Austargang är:

Led 1 Linnéstigen	Längd: 4,5 km
Led 2 Amiralens väg	Längd: 1,2 km
Led 3 Grogarn/Herrviksleden	Längd: 5 km
Led 4 Herrvik/Sysneleden	Längd: 7,8 km
Led 5 Grynge/Sjaustruleden	Längd: 2,8 km

Kungsörn, Brudbröd & Körkmack

Östergarn-Gammelgarns Hembygdsförening och naturfotograf Magnus Martinsson har producerat dvd:n Kungsörn Brudbröd & Körkmack som finns att köpa i Skolhuset Östergarn och sommartid i Kastalen vid Gammelgarns kyrka.

www.ostergarnslandet.com

austargang@ostergarnslandet.com

Fotografer: AT=Anne Thorsell, CW=Catrine Wikström, LBG=Lotta Björkström-Gustafson, MM=Magnus Martinsson, SN=Sven Norberg, SS=Sissi Saller, TW=Thomas Wallin, övrigt foto=Kerstin Rosenkvist. Textsammanställning: Lennart Andermo Textredigering: Catrine Wikström Layout: Kerstin Rosenkvist Tryck: iVisby

Led 2 Amiralens väg 1,2 km

Katthammarsvik är ett gammalt brukssamhälle där kalkindustri och fiske var grundnäringar. Austargangs vandringsled Amiralens väg startar vid Katthamra gård, som är en av Östergarnslandets två stora kalkpatrongårdar som härstammar från 1600-talets tidiga industriepok med kalkbrytning kring klintkanterna. Amiralen och marinmålaren Jacob Hägg (1839-1931) lät anlägga vägen från Katthamra gård för att enkelt kunna gå till kyrkan. Det finns parkeringsmöjligheter både vid Katthamra gård och Östergarns kyrka.